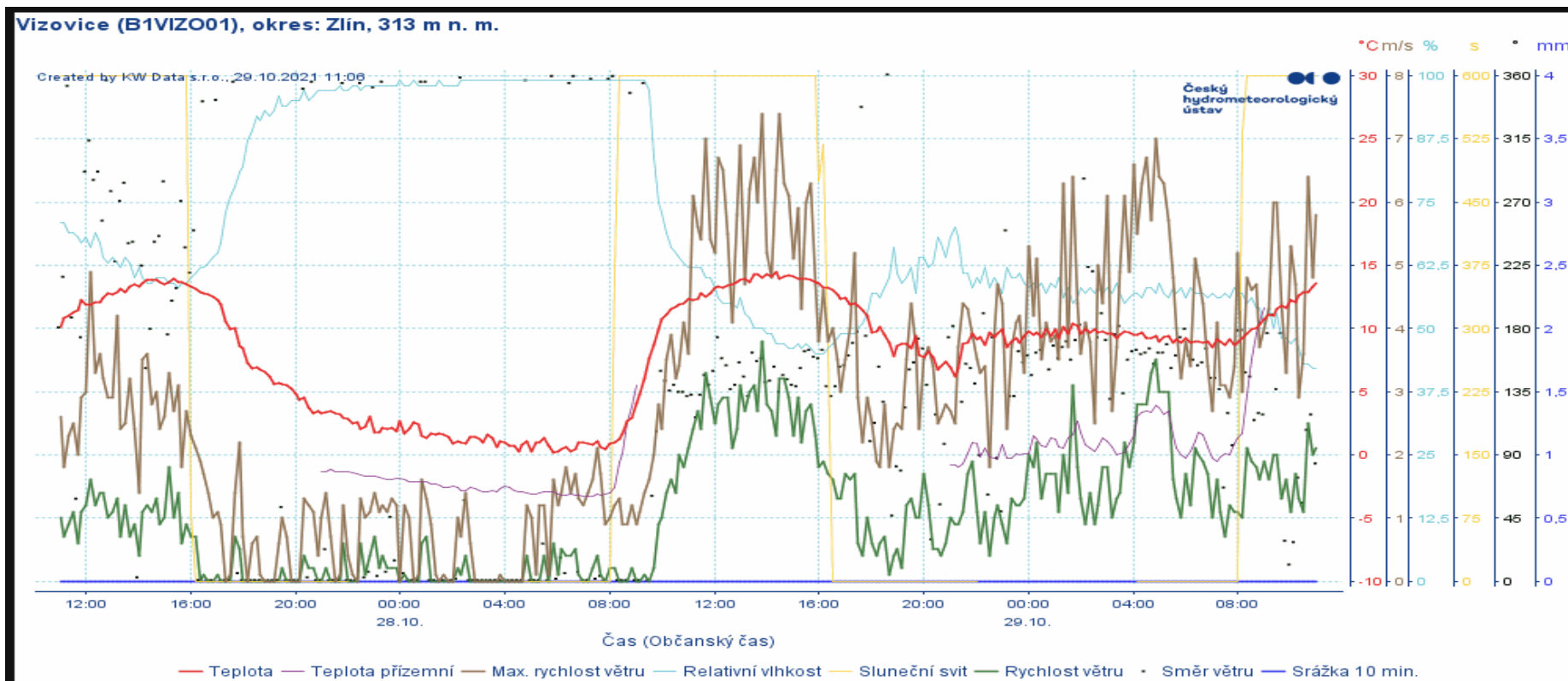

Pozdní babí léto v poslední dekádě října a teplotní výkyvy v nočních hodinách

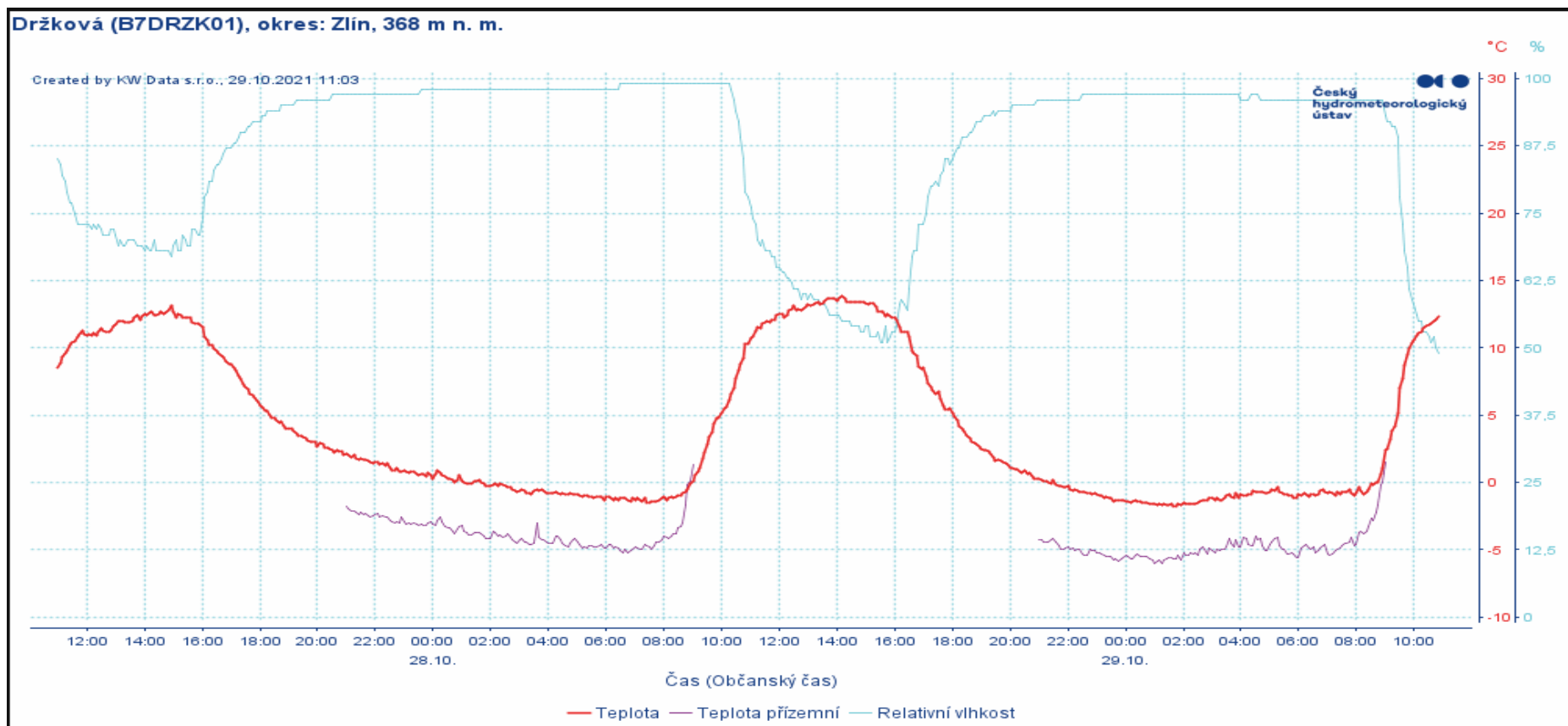
Babí léto je charakteristické slunečným počasím, kdy **maximální teploty vystupují stabilně několik dní za sebou nad konkrétní hodnoty, většinou nad 20 °C**, přičemž po ránu zejména v údolích se vyskytuje buď přízemní mráz či mráz ve 2 m nad zemí. **Rozdíly mezi denní maximální a ranní minimální teplotou mohou v takovém případě dosahovat i více než 15 °C**. Měsíc říjen se zapsal do historie jako poměrně suchý, na **VLKADRŽ spadlo jen 21 mm srážek a TENTO ÚHRN BYL V RÁMCI ZLÍNSKÉHO KRAJE 2. NEJVYŠŠÍ ZA TENTO MĚSÍC**. Po většinu měsíce převládal vliv tlakových výší s minimem oblačnosti. Zejména v poslední dekádě měsíce dorazilo pozdní babí léto, kdy maximální teploty vystupovaly na 13 až 16 °C, po ránu jsme v údolích měřili většinou do -2 °C.

Uvedené minimální teploty však byly změřeny jen v hlubokých údolích. Postupně se rozfoukával mírný až čerstvý JV až J vítr, který i v noci promíchával vzduch. Není proto divu, že **na některých místech v kraji neklesaly teploty ani pod 10 °C**. Můžeme hovořit o **tzv. fénu**. Jedná se o fenomén, při němž teplý vzduch přeteče přes horskou překážku a při svém sestupu do údolí se dále otepluje a vysušuje. Pokud do údolí vtrhne naplno, projeví se to **velmi rychlým poklesem relativní vlhkosti i o desítky procent a razantním vzestupem teploty vzduchu, výjimečně i o více než 7 °C**.

Zejména v závěru října jsme pozorovali **v nočních hodinách výrazné kolísání teploty i v údolí VLKADRŽ**. Jak již bylo řečeno, postaral se o to vítr. V rámci kraje dosahovaly **rozdíly teplot i mezi jednotlivými údolními až 10 °C**. Takovým příkladem je stanice Držková a Vizovice. **V noci na 29. 10. bylo měřeno ve Vizovicích kvůli větru teplota mezi 9-10 °C, zatímco v Držkové jsme měřili okolo -1 °C**. Názorně to zobrazují Obr. č. 1 a Obr. č. 2 (zdroj ČHMÚ).

Obr. č. 1: Průběh teploty, vlhkosti vzduchu (červená, modrá křivka) v noci na 28. a 29. 10. 2021

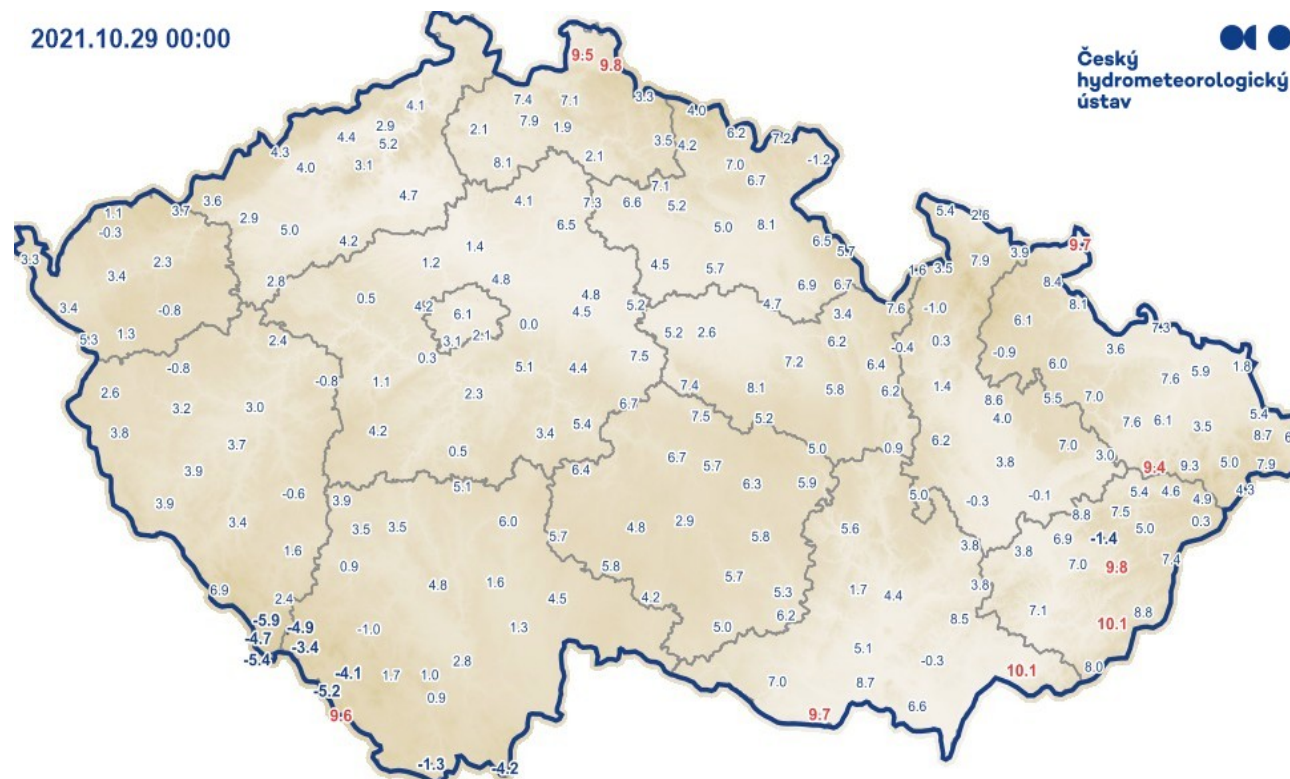

Obr. č. 2: Průběh teploty a vlhkosti vzduchu v noci na 28. a 29. 10. 2021 v Držkové

Dle Obr. č. 1 a 2 lze zřetelně vidět, že ještě v noci na 28. 10. se vítr na obou stanicích neprojevil. Náznak proměnlivosti větru byl ve Vizovicích (zelené a hnědé skoky v grafu), kdežto v Držkové po celou noc teplota velmi zvolna klesala. V noci na 29. 10. se situace výrazně změnila. **Přestože stanice ve Vizovicích je v údolí u střední školy, částečně ve svahu, pronikl zde fén, který udržoval teplotu poměrně vysoko po celou noc, vlhkost vzduchu okolo 55 % a vítr vál v nárazech okolo 5 až 7 m/s (zelená a hnědá křivka).** V Držkové se vítr projevil až k ránu a jen velmi částečně. **Teplota** během noci jen velmi slabě stoupla a udržovala se kolem **-1 °C**. **Vlhkost po celou noc vysoko, okolo 95 %**. Za zmínku ještě stojí i **rozdíl mezi teplotou ve 2 m nad zemí a přizemní teplotou vzduchu ve Vizovicích (fialová křivka).** I na základě této

skutečnosti, kdy rozdíl dosahoval často 10 °C, lze soudit, jak výrazně vítr formuje teplotu vzduchu ve 2 m nad zemí, kdežto u země se projevoval jen nepatrně.

V posledních dnech října se naše údolí stalo během noci či po ránu nejchladnější nejen z kraje, ale mimo mrazové kotliny na Šumavě i v rámci republiky. Nejvýraznější teplotní rozdíly panovaly právě v noci na 28. a 29. 10. To dokládají i následující Mapa č. 1 a Mapa č. 2 znázorňující rozložení teplot v Česku 29. 10. 00 h a 01 h.

Mapa č. 1: Rozložení teplot v republice 29. 10. 00 h (zdroj ČHMÚ)

Hodnota -1,4 °C představuje Držkovou, přičemž 9,8 °C Vizovice. V celém kraji se teploty pohybovaly výrazně výše než na stanicích VLKADRŽ. Ještě vyšší hodnotu 10,1 °C Bojkovice. Chladnější v tuto dobu byly pouze mrazové kotliny na Šumavě.

2021.10.29 01:00

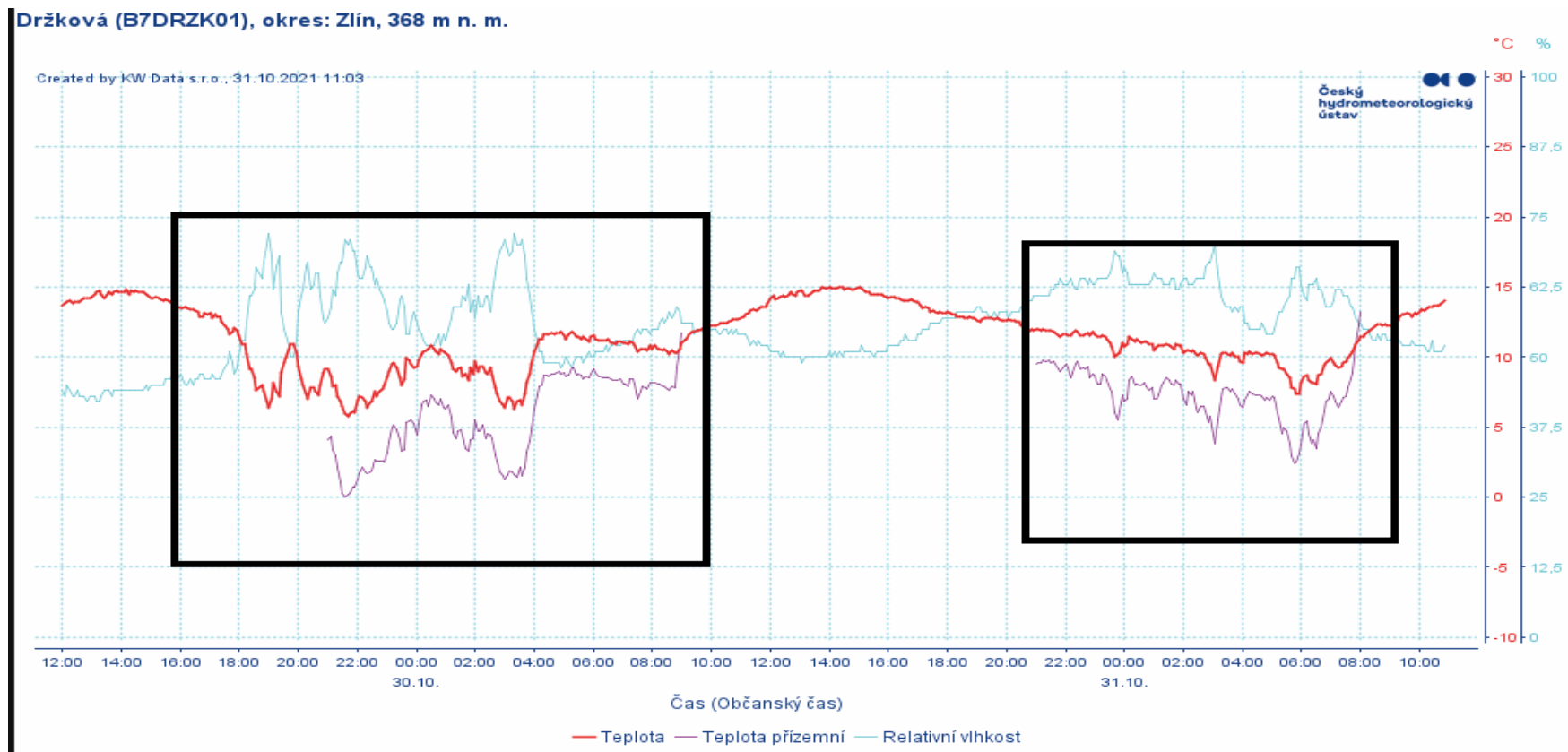
Český
hydrometeorologický
ústav

Mapa č. 2: Rozložení teplot vzduchu v Česku 29. 10. v 01 h (zdroj ČHMÚ)

Ještě výraznější rozdíl teplot vzduchu v kraji ukazuje Mapa č. 2. Zatímco v Držkové v 1 h v noci jsme měřili -1,6 °C, Vizovice o 11,5 °C teplejší (+9,9 °C).

Zesílení větru přispělo k **výraznému promíchávání vzduchu v posledních dvou dnech i na VLKADRŽ**. To se projevilo kolísáním teploty a vlhkosti vzduchu v nočních hodinách. Znázorňuje to Obr. č. 3 (zdroj ČHMÚ).

Obr. č. 3: Průběh teploty a vlhkosti vzduchu 30. a 31. 10. 2021 v Držkové

Z Obr. č. 3 lze vyčíst spoustu informací. **V noci na 30. 10. teplota a vlhkost vzduchu kolísaly výrazněji.** To dokládá skutečnost, že se **vítr do údolí dostával hůře než v noci na 31. 10.** Při „profuku“ vždy teplota stoupla a vlhkost klesla, při zeslabení větru se projevil vliv údolí, došlo k ochlazení a vzestupu vlhkosti vzduchu. **Rozdíl mezi přízemní teplotou (fialová křivka) a teplotou vzduchu (červená křivka) se byl vyšší v noci na 30. 10., okolo 4 až 5 °C.** U země tedy vítr váł nejméně. **K ránu 30. 10. pronikl vítr do údolí naplno, což se projevilo vzestupem teploty až nad 11 °C a trvalým poklesem vlhkosti vzduchu.** V noci na 31. 10. i v údolí váł mnohem častěji silnější vítr, jelikož teplota ani vlhkost vzduchu tak výrazně nekolísaly.

Jakub Flám